

Äänitteen nimi: 2020-09-25 TEM Krista Mikkonen.mp4

Äänitteen kesto: 00:10:10

[äänite alkaa]

Puhuja [00:00:00]: Viime viikko oli merkittävä etappi EU:n ilmastopoliitikassa. Komissio julkisti odotetun tiedonantonsa EU 2030 päästövähennystavoitteen korottamisesta, minkä eteen Suomikin on tehnyt hartiavoimin työtä ja laajan vaikuttavuusarvioinnin tähän liittyen. Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen nosti 2030 tavoitteen korottamisen vähintään 55 prosenttiin vahvasti prioriteetiksi ensimmäisessä unionin tilaa ja keskeisiä haasteita [?? 00:00:33] puheessaan. Hän korosti, että tämä on realistinen tavoite, joka myös edistää uusien työpaikkojen syntymistä ja luo Euroopalle mahdollisuuksia vihreän kehityksen edelläkävijänä. Suomelle komission esitys tavoitteen nostosta oli erittäin tervetullut. Vähintään 55 prosentin päästövähennys vuoteen 2030 mennessä, on entistä paremmin linjassa EU:n 2050 hiilineutraalisuus tavoitteen kanssa ja vastaa sitä, minkä eteen Suomi on tehnyt töitä yhdessä muiden kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa kannattavien EU-maiden kanssa. Me olemme itse asiassa yksi ensimmäisistä jäsenmaista, ellemme ensimmäinen, joka alkoi vähintään 55 prosentin tavoitetta ajamaan. Linja löytyy jo hallitusohjelmastamme.

Tieteen viestit ovat jo pitkään olleet selviä: nykyisillä toimilla meidän on mahdotonta saavuttaa Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitetta. Vähintään 55 prosentin päästövähennystavoite vuoteen 2030 mennessä on myös Suomen etu, sillä tiukempi EU-tason tavoite auttaa meitä saavuttamaan omat ilmastotavoitteemme, tasaa pelikenttää ja luo markkinoita puhtaiden ratkaisujen viennille.

Pariisin sopimuksen mukaisesti kaikkien osapuolten tulee päivittää päästövähennystavoitteensa vuoden 2020 eli tämän vuoden loppuun mennessä. EU:n aiempaa kunnianhimoisempi päästövähennystavoite kannustaisi globaalisti myös muita omien tavoitteidensa korottamisessa. Kansainvälisen ilmastodiplomatian muutoksen osoituksena tiistaina Kiina ilmoitti YK:n yleiskokouksessa, että sen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2060 mennessä, ja että se tulee ajantasaistamaan oman Pariisin sopimukselle ilmoittamansa päästövähennystavoitteen. Tämä on hieno uusi avaus ja toivotaan, että tätä kautta pääsemme ilmastopolitiikassa globaalisestikin entistä kunnianhimoisemmalle tasolle, sillä valitettavasti Kiina on ollut yksi jarruttajamaa aiemmin.

Pariisin sopimuksen velvoitteiden vuoksi aikataulu on siis tiukka. Komission ehdotuksen pohjalta päätös tavoitteen korottamisesta on tehtävä mahdollisimman pian. Hyvät kuulijat, uusi tavoite edellyttää lisätoimia kaikilla keskeisillä sektoreilla; eli energiasektorilla, liikenteessä, teollisuudessa ja maankäyttösektorilla. Lähtötilanne lupaa kuitenkin hyvää, sillä

olemme hyvällä tiellä aiempien tavoitteidemme kanssa. Komission mukaan nykyisen 2030 tavoitteen toteuttamiseksi sovitun lainsäädännön täydellä toimeenpanolla ja uusiutuvan energian kustannuskilpailukyvyn parantumisen ansiosta, tulemme ylittämään EU:ssa nykyisen, vähintään 40 prosentin päästövähennystavoitteemme ja pääsemme vähintään 45 prosentin vähennyksiin.

Jo tähän mennessä on käynyt selväksi, että kunnianhimoiset ilmastotavoitteet ja talouskasvu eivät ole ristiriidassa keskenään. Vuoteen 1990 verrattuna EU:n päästöt ovat pienentyneet 25 prosenttia, kun samaan aikaan talous on kasvanut 62 prosenttia. Komission vaikutusarviointi osoittaa selkeästi, että ilmastotavoitteen ja toimien kiristäminen tuo myös huomattavia hyötyjä ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Etenkin Itä- ja Keski-Euroopassa vähintään 55 prosentin päästövähennykset edistäisivät ilmansaasteiden vähentämistä 60 prosentilla vuoteen 2025 mennessä. Samalla kunnianhimoisempi ilmastotavoite auttaa meitä saavuttamaan myös luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteitamme, kun huolehdimme, että ilmastotavoitteet valitaan monimuotoisuutta tukien.

Korostan, että vähintään 55 prosentin päästövähennys tulee nähdä minimitavoitteena. EU:n ja kansalliset päästövähennystavoitteet on säädettävä niin, että tavoite ylitetään. Siihen tarvitaan nopealla aikataululla mittavia investointeja. Hiilineutraaliuden vauhdittamiseen EU:n elpymistuet tarjoavat meille tuhannen taalan paikan, jota meillä ei ole varaa jättää käyttämättä. Hallitus linjasikin viime viikon budjettiriihessä, että jopa yli puolet EU:n elpymisväline RRF:stä tulee käyttää suoriin ilmastotoimiin. Tukien käytön viisaalla suunnittelulla ja hyödyntämisellä hiilineutraaliin siirtymään luodaan puhtaampaa ympäristöä ja uusia työpaikkoja, sekä edistetään vihreää kasvua. Talouden jälleenrakennuksen, elvytysrahoituksen ja ilmastotoimien tulee kaikkien mennä samaan suuntaan.

Mitä tämä kaikki sitten tarkoittaa EU:n nykyisen ilmasto- ja energialainsäädännön kannalta? Tavoitteen korottaminen edellyttää EU:n nykyisen ilmasto- ja energialainsäädännön uudelleen tarkastelua. Komissio on hahmotellut tiedonannossaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, millaisilla nykylainsäädännön muutoksilla vähintään 55 prosentin tavoite voidaan saavuttaa. Suomi on kannattanut kunnianhimon noston kohdistamista vahvasti päästökauppasektorille. Vuoden 2030 lainsäädäntöä koskevat muutosehdotukset komissio antaa kesällä 2021. Päästökauppa ja muut markkinaehtoiset ohjauskeinot ovat avainasemassa myös jatkossa. Komissio hahmottelee päästökaupalle entistä vahvempaa roolia tulevassa sääntelyarkkitehtuurissa. Komissio tulee analysoimaan tarkasti päästökaupan vahvistamisvaihtoehtoja, mukaan lukien sen mahdollista laajentamista myös uusille toimialoille; rakennusten lämmitykseen, tieliikenteeseen ja meriliikenteeseen. Vastaavasti taakanjakosektorin roolia pohditaan uudelleen. Yksi tulevaisuuden vaihtoehto on se, että osa taakanjakosektorille nyt kuuluvista päästöistä tulisi myös osaksi päästökauppaa tai siirrettäisiin osaksi laajennettua maankäyttösektorin velvoitetta.

Komissio tuleeikin tarkastelemaan erilaisia vaihtoehtoja, muun muassa päästökauppasektorin ja taakanjakoasetuksen osittaista päällekkäisyyttä, mikä tukisi jäsenmaiden toimia liikenne- ja rakennussektorilla.

EU:n 2050 ilmastoneutraalisuustavoite edellyttää komission mukaan nielun kaksinkertaistamista. Tällä hetkellä EU-tasolla tarkasteltuna nielu pienenee. Komissio esittää useita eri vaihtoehtoja sille, miten maankäyttösektori voitaisiin integroida paremmin osaksi EU:n tavoitetta. Komissio tulee muun muassa harkitsemaan jouston lisäämistä LULUCF ja taakanjakosektoreiden välillä sekä LULUCF-asetuksen velvoitteiden kiristämistä. Pidemmän aikavälin visiona komissio näkee laajennetun maankäyttösektorin, johon myös maatalous voitaisiin sisällyttää. Komission mukaan myös energialainsäädäntöä ja tavoitteiden riittävyyttä tullaan tarkastelemaan uudelleen kunnianhimoisemman päästötavoitteen valossa.

Tulemme luonnollisesti pohtimaan huolella eri vaihtoehtoja siitä, miten lainsäädäntöä ja ilmasto- ja energiapolitiikan arkkitehtuuria tulisi muokata. Näistä näkemyksistä tulemme keskustelemaan komission kanssa aktiivisesti. Tänä syksynä käynnistyvät komission julkiset kuulemiset lainsäädännön uudistumiseen liittyen ja niihin luonnollisesti toivotaan myös eri toimijoilta näkemyksiä. No, entä sitten jatkoasteet? Komission esityksen käynnistää nyt jäsenmaiden väliset keskustelut. Tässä vaiheessa kuitenkin keskittyen erityisesti 2030 päästövähennystasoon. EU:n ympäristö- ja ilmastoministerit keskustelevat tavoitteen nostosta epävirallisessa ministerikokouksessa Berliinissä jo ensi viikolla. Lokakuussa asia on ympäristöneuvoston ja todennäköisesti myös EU:n päämiesten asialistalla Eurooppa-neuvostossa.

Euroopan unionin pitää näyttää johtajuutta ilmastomuutoksen hillinnässä ja siksi on tärkeää, että korotetusta, vähintään 55 prosentin tavoitteesta sovitaan mahdollisimman pian. Esimerkillämme voimme vaikuttaa siihen, että myös muut maat nostavat tavoitteitaan erityisesti esimerkki on tärkeä muille suurille talouksille, joilta myös odotetaan kunnianhimoisia korotettuja lupauksia. Suomi jatkaa aktiivista työtä tämän eteen niin EU:n sisällä, kuin kansainvälisesti. Kiitos.

[äänite päättyy]